

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.060/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Szegedi Károly ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek – a dr. Vincze Gyula ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2016. június 23. napján kelt 24.P.20.940/2015/24. számú ítélete ellen felperesek részéről 25. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. rendű felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000,- (Húszezer) forint másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 10.500,- (Tízezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a II. rendű felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 25.000,- (Huszonötezer) forint másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 16.500,- (Tizenhatezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az alperes (**város 1 neve**) Város ... Egyesületének elnöke volt 2005. február 20-tól 2008. január 28-ig, 2006-tól pedig – jelenleg is – (**város 1 neve**)-n önkormányzati képviselő FIDESZ színekben. A II. rendű felperes 2009-től tagja a FIDESZ-nek, az alperes ekkor a FIDESZ választókerületi elnöke volt.

Az alperessel szemben büntető eljárás indult. A (**város 2 neve**)-i Városi Ügyészség 2009. augusztus 4-én kelt 1.B.1910/2008/11. számú határozatával az alperessel szemben 4 rb. magánokirat hamisítás vétsége miatt folyamatban lévő büntetőügyben a vádemelést egy éves időtartamra elhalasztotta. A ... Megyei Főügyészség 2009. november 9-én kelt 1.B.2052/2008/6. számú határozatával a (**város 2 neve**)-i Városi Ügyészség döntését hatályon kívül helyezte és új határozat hozatalára utasította. A (**város 2 neve**)-i Városi Bíróság 2011. január 17-én kelt 7.B.421/2010/3. számú ítéletével az alperes bűnösségét 2 rb. számvitel rendje megsértésének büntetében, valamint 2 rb. magánokirat hamisítás vétségében állapította meg és ezért halmazati büntetésül pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet 2011. január 20-án jogerős lett.

Időközben – 2010. január 8-án – ismeretlen személyek névtelen leveleket juttattak el (**város 1 neve**)-n több személy postaládájába, amelyek a fenti ügyészségi határozatok fénymásolatát

tartalmazták. A II. rendű felperes mint FIDESZ tag tájékoztatta a postaládájában talált ügyészégi határozatok alapján a pártot az alperessel szemben folyamatban volt büntetőeljárásról.

Az alperes rágalmozás vétsége miatt a felperesekkel szemben 2010. január 15-én magánindítványt terjesztett elő. A **(város 2 neve)**-i Járásbíróság 2013. január 22-én kelt 9.B.215/2010/24. számú ítéletével a felpereseket mint vádlottakat a rágalmozás vétsége miatt emelt vád alól felmentette. A **(város 2 neve)**-i Törvényszék 1.Bf.353/2013/5. számú, 2014. január 22-én meghozott végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Indokolásában – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – megállapította, hogy a felperesek terhére törvényi tényállási elem hiányában sem a rágalmozás vétsége, sem a magántitok megsértésének vétsége nem állapítható meg, így bűncselekmény hiányában találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság felmentést eredményező döntését.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogukat azzal, hogy ellenük magánvádlóként feljelentést tett és azt az ítélethozatalig fenntartotta. Ezzel összefüggésben utaltak arra, hogy velük szemben valótlanul állította bűncselekmény elkövetését, melyet alátámaszt az ügyükben született jogerős büntetőbíróági ítélet.

A jogsértésre alapítva az I. rendű felperes 68.760,- forint vagyoni valamint 500.000,- forint nemvagyoni kár, míg a II. rendű felperes 131.295,- forint vagyoni, 500.000,- forint nemvagyoni és további 200.000,- forint általános kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Keresetükben kérték, a bíróság állapítsa meg, „hogy **(alperes neve)** megsértette **(I.rendű felperes neve)** és **(II.rendű felperes neve)** jóhírnévhez és becsülethez való jogát azzal, hogy 2010. január 15-től a büntetőeljárás végéig rágalmozás bűncselekményével vádolta, ezért a bíróság kötelezte **(alperes neve)**-t, hogy fizesse meg **(I.rendű felperes neve)**-nek és **(II.rendű felperes neve)**-nek a büntetőügyben felmerült költségeit és nemvagyoni kárát.” Kérték egyúttal az ítéleti rendelkezés alperesi költségen való közzétételét.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsősorban elévülési kifogást terjesztett elő. Érdemi védekezésében ugyanakkor nem vitatta a tény, hogy feljelentést tett a **(város 2 neve)**-i Városi Ügyészségen a felperesekkel szemben, de álláspontja az volt, a hivatalos eljárás során a hatóságnak benyújtott, nyilvánosságra nem került beadvány tartalma nem alapozhatja meg a jóhírnév sérelmét. Állította, a feljelentésben foglaltak valós tényeken és körülményeken alapultak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kifejtette, az elévülési kifogás alaptalan, mivel a kereseti kérelem az alperes folyamatos magatartásán alapult. Az elévülés kezdő időpontja a jogerős büntetőbíróági ítélet meghozatalának napja. A továbbiakban tényként állapította meg, hogy 2009 őszétől az alperessel szembeni eljárást érintő névtelen levelek terjedtek **(város 1 neve)**-n, és hogy a II. rendű felperes a tudomására jutott ügyészégi határozatokról a FIDESZ politikai vezetőit írásban tájékoztatta. A Ptk. 76. § és 78. §-aira hivatkozással hangsúlyozta, a büntető feljelentés megtétele önmagában nem valósítja meg a személyhez fűződő jogok megsértését még akkor sem, ha az eljárás nem vezetett eredményre, illetve ha az érintett bűnössége nem került megállapításra. Megállapította, az alperes feljelentése valós tényekből levont következtetésen nyugodott, alappal tételezte fel, hogy az ellene indult ügyészégi eljárásokban született határozat az I. rendű felperes közreműködésével kerülhetett ki a köztudatba, mert abból, mint feljelentő az I. rendű felperes, és mint megpanaszolt az alperes kapott. **(város 1 neve)**-n pedig széles körben ismertté vált, hogy az alperes ellen milyen bűncselekményi tényállásból eredően folyik eljárás. Megjegyezte, az alperes név szerint megjelölte azon személyeket is, akik az I. és II. rendű felperesektől hallottak a személyét érintő büntetőeljárásról. Feljelentésében ugyanakkor indokolatlanul bántó vagy durván sértő kifejezés nem volt, ilyenre a felperesek sem hivatkoztak. Jogvédelmet azért kértek, mert az alperes velük szemben feljelentést tett és a vádat fenntartotta.

Osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy önmagában a feljelentés nem lehet jogellenes. Evonatkozásban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. (Be.) 171. § (1) bekezdésére utalt, melyből következően a feljelentés törvényben biztosított jog. További álláspontja szerint az sem lehet jogellenes, hogy az alperes a vádat fenntartotta, mert a bíróság jogosult a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a vád helyességéről vagy megalapozatlanságáról dönteni.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést annak megváltoztatása és a kereset szerinti döntés meghozatala érdekében. Több ponton kifogásolták az ítélet indokolásának tényállási részét amiatt, hogy az szinte teljes egészében az alperes által állított, de nem bizonyított tényálláson alapul. Továbbra is fenntartották, hogy az alperes a feljelentés gyakorlásával rosszhiszeműen járt el, meg akarta akadályozni, hogy közszereplő létére elkövetett cselekményei nyilvánosságra kerüljenek, illetve célja az volt, hogy hiteltelenítse azokat, akik erről beszélnek. Véleményük szerint az elsőfokú bíróság bizonyítás lefolytatása nélkül, a felperesek által előadottak figyelmen kívül hagyása mellett állapította meg a tényállást és vont le jogi következtetést. Hozzá tették, az alperes tudottan valótlan tényállás alapján indította meg velük szemben a büntetőeljárást annak érdekében, hogy az önkormányzati választáson a választók ne szerezhessenek tudomást arról, hogy a polgárőrség vagyonával nem tudott elszámolni és emiatt vele szemben büntetőeljárás indult.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Kiemelte, a felperesek a Pp. 164. (1) bekezdés ellenére bizonyítási kötelezettségüknek sikerrel nem tettek eleget, ugyanakkor – tárgyalási nyilatkozatában – fenntartotta elévülési kifogását is.

A fellebbezés **alaptalan.**

Mivel a bíróságnak a károkozó erre vonatkozó kifogása alapján mindenekelőtt abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a károsult követelése elévült-e (eBDT1837.), az ítéletábra elsősorban ezt vizsgálta.

A Ptk. 326. §-ának (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A kártérítés a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdéséből következően a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, ezért a kártérítési követelés elévülése megkezdődik a károsodás bekövetkeztével. A kár bekövetkezése pedig objektív tény, független attól, hogy a károsultnak arról volt-e tudomása, emiatt az elévülési idő kezdetére sem hat ki, ha arról a károsult – bármely okból – csak később szerez tudomást.

Az elévülés szempontjából azonban már jogi jelentősége van a károsodásról való tudomásszerzésnek és egyéb olyan, jogilag jelentős körülményeknek, amelyek alapján megállapítható, hogy a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni a követelését. Ha ugyanis az egyébként esedékessé vált követelést menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik, meghosszabbítva az elévülési időt, és az akadály megszűnése után a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti időben az igény még érvényesíthető. Kártérítési követelés esetében az elévülés nyugvásának lényege, hogy az igényérvényesítés azon akadályait, amelyek nem hozhatók összefüggésbe a károsult magatartásával, ne lehessen az ő terhére róni (hasonlóan: BH2005. 104., BH2011. 101.).

A keresetet értelmezve a felperesek azt állították, hogy személyiségi joguk már az alperesi feljelentéssel sérült, a személyiségi jogot sértő magatartás – ha volt ilyen – a feljelentéssel tehát megvalósult. Az, hogy a feljelentést az alperes nem vonta vissza, a jogsértés megtörténte szempontjából közömbös, kárukra ugyanis ez már kihatással nem volt, azt nem befolyásolta. De a büntetőeljárás az elévülési idő nyugvására okot adó körülménynek sem tekinthető, hiszen nem akadályozta a felpereseket az igényérvényesítésben (hasonlóan: BH2011. 101.).

Az igényérvényesítésre nyitva álló határidő ennek megfelelően 2010. január 15-én kezdődött, következésképpen a 2015. június 26-án és július 1-jén érkezett kereseteket a felperesek az elévülési határidőn túl terjesztették elő, így követelésük bírósági úton már nem érvényesíthető (Ptk. 325. § (1) bekezdés).

Hangsúlyozza az ítéletábra, az elévülés nyugvása azért is kizárt, mert – a személyiségi jogi perek sajátossága folytán a Pp. 164. § (1) bekezdéséből kiindulva – ha a felperes bizonyítja, hogy az alperes személyét érintő, tényállítást kifejező közlést tett, amely értékelésének hátrányos befolyásolására alkalmas, az alperest terheli állításai valóságának igazolása. Ez pedig azt jelenti, a felperesnek nem kell bevárnia igényérvényesítésével az állított személyiségi jogsértés alapját képező feljelentés kapcsán folyó büntetőeljárás eredményét, hiszen a személyiségi jogi perben az annak eldöntéséhez szükséges bizonyítás lefolytatható.

Megjegyzzi az ítéletábra, a büntetőeljárás is jogerősen befejeződött már 2014. január 22-én.

A fellebbezés kapcsán az ítéletábra kiemeli az alábbiakat:

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az ítélet indokolása az, melyen múlik az ítélet meggyőző ereje. A szoros értelemben vett tényállás, ténybeli indokolás azonban csak olyan terjedelemben szükséges, amennyiben ez a jogvita eldöntés szempontjából releváns, vagyis az olyan adatok, körülmények rögzítése szükségtelen, melyek az ügy érdemi eldöntésére nincsenek kihatással, ahhoz nem tartoznak szorosan hozzá.

A felperesek fellebbezésükben olyan adatokkal és cselekményekkel kérték az ítélet tényállásának kiegészítését, melyek a kereset eldöntése szempontjából nem bírnak jelentőséggel, azok szorosan nem kapcsolódnak az érvényesíteni kívánt joghoz, emiatt az ítéletábra alaptalannak találta az erre vonatkozó kifogást. Azt elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, nem volt alap az általa megállapított tényállás kiegészítésére vagy módosítására.

Bár az elévülés következtében szerepet már nem kapott, az ítéletábra megjegyzi, érdemét tekintve egyetért az elsőfokú bíróság álláspontjával.

Míg a tényállításokkal szemben elvárás – függetlenül az érintett közéleti tevékenységétől – a valóságnak megfelelő közlés, amelynek hiánya a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog sérelmét eredményezi, addig a vélemény-nyilvánítással szemben – lévén az nem az objektív, igazolható valóságra vonatkozik – ilyen elvárás nincs.

Az alperes feljelentése a becsület megsértését megvalósító vélemény-nyilvánításokat nem tartalmaz, azok tényközlések, így azok kapcsán legfeljebb a jóhírnév sérelme (Ptk. 75-76. §) valósulhatott volna meg.

A hivatalos eljárás során az eljáró hatóságnak benyújtott, nyilvánosságra nem került beadvány tartalma viszont a jóhírnév sérelmét nem alapozhatja meg (hasonlóan: eBDT2013. 3009.). Valamely tényállítás nyilvánvalóan csak akkor lehet alkalmas az érintett személy mikénti megítélésének befolyásolására, ha az a befogadók bizonyos köréhez eljut. Amennyiben pedig ez a kör zárt, úgy összetételének is jelentősége lehet annak meghatározásában, hogy az egyes tagok értékítéletét az adott közlés elméletileg befolyásolhatja-e. Ebből a szempontból a hatóság semleges közegnek tekintendő, mert az eljárásban részes felek hatóság általi megítélését a kellően alá nem támasztott tényállítás hivatalból nem befolyásolhatja.

Az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt döntésével nem sértette meg a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglalt teljesség követelményét sem, a fellebbezési érveléssel szemben ugyanis kimerítően tartalmazza a kereset elutasításának okát és indokait.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra – eltérő jogi alapon, a követelés elévülése miatt – az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az I.-II. rendű felperesek kötelesek a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének viselésére, melynek mértékét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, valamint (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapította meg.

Az I.-II. rendű felperesek az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően fellebbezésükön csupán a fellebbezési érték 6%-ának megfelelő illetéket róttak le, ennél fogva az ítéletábra a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint kötelezte őket az előírt illetékkülönbözet pótlólagos megfizetésére.

Szeged, 2017. február 10.

Dr. Kiss Gabriella s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró